

Dommere ikke ere berettigede til at fælde en saadan Dom i de to Tilfælde, det ærede Medlem for Præsts Amts 3die Valgkreds fremdrog. Derfor er det, og ikke paa Grund af, at man vil styde sig ind under en anden Domstol og tænke: der kan Du slippe for bedre Rjød, derfor vil Du ind under de ulærde Dommeres Haand. Dette kunde ligge i den Udtalelse, der blev fremfat af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds; men der er andre Hensyn til tage end de aldeles bestemte Lovforskrifter; Livet er saa rigt paa Forhold, at Oven ikke har kunnet rumme alle de Forskrifter, hvorefter Livet former sig, og derfor er det nødvendigt, at der er et Middel til at skaffe den høiere Retfærdighed sin Ret i saadanne Tilfælde som de, der blev nævnte af det ærede Medlem for Præsts Amts 3die Valgkreds. Siden jeg taler om dette ærede Medlem, maa jeg ogsaa gjøre en Bemærkning overfor det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Koch) med Hensyn til, hvad jeg ikke finder er den rette Tone, naar der forhandles mellem Mænd, og det er, naar han ytrede, at det glædede ham at høre, at han var i Uenighed med det ærede Medlem for Præsts Amts 3die Valgkreds. Det forekommer mig ikke, at man skal udtale, at der ligger nogen Glæde i at være uenig med Folk i denne Sal og under saadanne Forhandlinger som netop disse; ud af saadanne Grundbetragtninger kan man ikke vente, at der skal komme et heldigt Resultat. Saa maa jeg da love for, at der er andre Rettslærde her i denne Sal — og i den Henseende gaar den høitærede Justitsminister i Spidsen — som spørge for, at dette Spørgsmaal bliver holdt saa upartisk som muligt, og at man, uden Hensyn til de Afslutninger, der kunne være i denne Sal om andre Spørgsmaal, spørger at samles om, hvad der kan komme til at gaane Fædrelandet mest. Iøvrigt veed jeg meget godt, at det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds ikke mener det saa slemt, og jeg kan være enig med det ærede Medlem i mange af de Ting, han udtalte, blandt Andet i det Hovedhensyn, som jeg vil bede ærede Medlemmer tage med i Betragtning overfor Menigmand, nemlig, at, dersom vi gjøre disse Rettslove saa uhyre dyre, som de ville blive, saa gjør man ogsaa den nye Retstilstand fra Først af ilde lidt, og det er sælgelig, at det skal komme dertil. Derfor tror jeg, at disse Love maa undertastes mange Forandringer; men de maa rigtignok ikke ske paa den Maade, som det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds nævnte, at man skulde lade Amtmændene blive ved at have Andel i Dommermagten. Amtmændene ansættes jo under andre Vilkaar og under andre Hensyn end Dommerne, de behøve ikke paa den Maade at være retslærde, som selv en Dommer skal være. (Suel: Jo!) Ja, det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Suel) har jo ved en anden Leilighed gjort opmærksom paa, at man med

Hensyn til Amtmændenes Ansættelse er gaaet udenfor de Lovforskrifter, hvorefter Dommere ansættes; er det ikke sandt? (Stemmer: Jo!) Ja, saa synes jeg nok, at jeg kan have Lov til at sige, hvad jeg siger. Men det Uheldige er jo, at Amtmændene i visse Sager komme til at staa som Dommernes eller Politimestrenes Overordnede, og derved svækker man, hvad der for mig har staaet som det Vigtigste, Betydningen af den første Dom, at den kan blive agtet i Folkets Dine, at man strax ser, at her er en selvstændig Mand, som har Ret til at dømme, og som kan fælde en upartisk Dom, hvorved baade den Private og Staten kunne blive staaende. Men saaledes er jo ikke Grundbetragtningen. Det høre vi jo ogsaa fra forskjellige Sider, ogsaa fra adskillige af de Retslærde i denne Sal. De synes slet ikke at kunne have nogen anden Opfattelse, end at der i det bureaukratiske System skal være Grader, det ene skal være nedenunder det andet, og først paa det høieste Punkt indtræder Systemet i sin fulde Renshed. De Andre skulle vide, at de have en Ligt over sig. Det kan jeg ikke forstaa, hvorledes man kan faae Dommermyndigheden respekteret i et Land, naar der lige fra Først af skal være en Mening om, at den Dom, de fælde — som det hedder i Lyveproget — vise vi af. Nei, jeg vil have de underordnede Dommernes Betydning, ligesaavel som jeg vil have disse Melleminstansers og Højesterets, og jeg vil sætte Pris paa, at vi kunne skabe disse Underretter saa fyldige og dygtige som muligt. Derved haaber jeg at spare ikke saa lidt, at faae Billighedsystemet, som dog ogsaa har Noget at sige ved saadanne Reformers Indførelse, hævedt, og at faae sikket Dommermyndigheden den agtede Stilling i Samfundet, som den ikke kan undvære. Hvis jeg ikke havde den Betragtning, at jeg under denne Sags Behandling vilde søge at indkomme alle velvillige Opfattelser og se paa dem saaledes, at, hvad en ærlig Mening søger at gjøre gjældende til Oplysning af Sagen, tager enhver Anden, der har en modsat Mening, Hensyn til, vilde jeg f. Ex. overfor det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds være villig til at samle paa kort Tid en hel Del Tilfælde, hvoraf han kunde se, at der var den høieste Opmærksomhed til at faae de underordnede Domstole omordnede. Men det vil jeg med Forsæt ikke gjøre, fordi det kunde læste Bitterhed ind i denne Forhandling. Derfor holder jeg det tilbage; men jeg skal paa den anden Side med største Beredvillighed sige, at overfor en saa human Mand, som jeg veed, at den ærede Dommer fra Odense Amts 1ste Valgkreds er, veed jeg godt, at det vil hænde for ham, som ogsaa det ærede Medlem for Præsts Amts 3die Valgkreds nævnte i sit Foredrag, at i de allerfleste Tilfælde vil Tilfaaelser uden nogenformelt Tvang komme tilstede i det første eller andet Møde, man har med sin Dom-